

OCCUPATIONAL QUALIFICATION STANDARD

Farm-worker, level 3

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Occupational title	Level of Estonian Qualifications Framework (EstQF)
Farm-worker, level 3	3

Possible specialisation and titles on occupational certificate	
Specialisation	Title on occupational qualification certificate
Veisekasvatus	Veisekasvatustöötaja, tase 3
Seakasvatus	Seakasvatustöötaja, tase 3
Lamba- ja kitsekasvatus	Lamba- ja kitsekasvatustöötaja, tase 3
Hobusekasvatus	Hobusekasvatustöötaja, tase 3
Linnukasvatus	Linnukasvatustöötaja, tase 3
Küüliku- ja karusloomakasvatus	Küüliku- ja karusloomakasvatustöötaja, tase 3

Possible partial professional qualifications and titles on occupational qualification certificate	
Title of partial professional qualification	Level of Estonian Qualifications Framework (EstQF)
Lüpsja, tase 3	3

Part A DESCRIPTION OF WORK

A.1 Description of work
3. taseme looma-või linnukasvatustöötaja põhiliseks tööülesandeks on loomade või lindude heaolu tagamine. Ta töötab iseseisvalt temale etteantud tootmisloigus ja omab algteadmisi põllumajandusloomadest ja farmitehnikast. Ta hooldab loomi või linde ja täidab muid liigispetsiifilisi tööülesandeid, nt lüpsmine, karjatamine, pügamine, karusloomade nahastamine. Loomakasvatuse kutsealal on ka Loomakasvataja, tase 4 ja Loomakasvatustootja, tase 5 kutsed.
A.2 Tasks
A.2.1 Loomade või lindude hooldamine 1. Looma/linnu üldise heaolu jälgimine, hindamine ja hooldamine. 2. Looma/linnu grupeerimine ja/või ümberpaigutamine. 3. Looma/linnu igapäevane vaatlemine. 4. Looma/linnu puhastamine. 5. Loomade sörgade hooldusvärkimine ja küüniste korrastamine. 6. Farmiseadmete töökorras oleku kontrollimine ja hooldamine. A.2.2 Loomade või lindude söötmine 1. Toitumuse ja söömuse hindamine. 2. Sööda ladustamine ja kvaliteedi hindamine. 3. Söötmisala ja -vahendite puhastamine.

4. Söötmise ja jootmise.
5. Söötmis- ja jootmisseadmete töökorras oleku kontrollimine ja hooldamine.

A.2.3 Loomade või lindude tervisliku seisundi jälgimine ja ravi loomaarsti juhendamisel

1. Looma või linnu üldise tervisliku seisundi hindamine.
2. Haige looma ja linnu ravimine ning hooldamine.
3. Lõpnud looma või linnu kahjutustamine.

Specialised areas of work

Veisekasvatus

A.2.4 Veiste taastootmine

1. Inna avastamine.
2. Veise seemendamiseks või paaritamiseks ettevalmistamine.
3. Tiinuse kontrollimine.
4. Veise poegimise jälgimine ja abistamine.
5. Poeginud veise ja vastsündinud vasika tervislikku seisundi ning käitumise jälgimine.
6. Ternespiima käsitlemine.
7. Lihaveiste noorloomade võõrutamine.

A.2.5 Lüpsmine

1. Lüpsiinventari ja piimajahuti lüpsiks ettevalmistamine.
2. Loomade lüpsialale ja -alalt suunamine.
3. Udara ettevalmistamine lüpsiks.
4. Loomade lüpsmine.
5. Lüpsinventari ja lüpsiala puhastamine.
6. Kinnisloomade grupeerimine.

Seakasvatus

A.2.6 Sigade taastootmine

1. Indleva emise avastamine.
2. Emise paarituseks või seemenduseks ettevalmistamine.
3. Paaritamisel ja seemendamisel abistamine.
4. Emise tiinuse määramine.
5. Poegimise ettevalmistamine.
6. Järglase identifitseerimine.
7. Poeginud emise ja vastsündinud tervislikku seisundi ning käitumise jälgimine.
8. Ternespiima olemasolu ja selle kättesaadavuse kontrollimine.
9. Pörsaste hooldamine.
10. Pörsaste võõrutamine.

Lamba- ja kitsekasvatus

A.2.7 Lammaste ja kitsede taastootmine

1. Paaritusgruppide moodustamine.
2. Poegimisala ettevalmistamine.
3. Poegimise jälgimine ja abistamine.
4. Poeginud ute või kitse ja vastsündinu tervisliku seisundi ja käitumise jälgimine.
5. Tallede registreerimine ja märgistamine.
6. Võõrutamine.

A.2.8 Lamba- ja kitsesaaduste tootmine

1. Lammaste pügamine.
2. Villa sorteerimine ja pakendamine.
3. Lamba- või kitsenaha parkimiseks ettevalmistamine.
4. Piimalammaste ja -kitsede lüpsmine.

Hobusekasvatus

A.2.9 Hobuste taastootmine

1. Inna avastamine ja abistamine paaritusel või seemendusel.
2. Poegimiseelse seisundi tuvastamine ja abistamine sünnitusel.
3. Varssade esmane hooldamine.
4. Varssunud märke hooldamine tervisliku seisundi jälgimine.
5. Varsaga märke talutamine ja sotsialiseerimine.
6. Võõrutamine.

Linnukasvatus

A.2.10 Linnusaaduste tootmine

1. Munade kogumine ja müügiks ettevalmistamine.
2. Sulgede puhastamine, pesemine, kuivatamine, sorteerimine ja pakendamine

Küüliku- ja karusloomakasvatus

A.2.11 Küülikute ja karusloomade taastootmine

1. Indlevate küülikute ja karusloomade tuvastamine ja paaritamise/seemendamise ettevalmistamine.
2. Poegimise kavandamine.
3. Poegimise jälgimine ja abistamine.
4. Süündinud poegade, hukkude ja surnultsündide registreerimine ning ümberpaigutamine ja märgistamine.
5. Pesakonna tervisliku seisundi ja käitumise jälgimine.
6. Võõrutamine

Elective areas of work

A.2.12 Loomade karjatamine

1. Aedade rajamine ja nende korrasoleku kontrollimine.
2. Karja jälgimine ja ajamine.
3. Söötmise ja jootmise karjatamisel.
4. Karjamaade seisukorra jälgimine ning hooldamine.
5. Karja järelevalve karjatamisel.

A.3 Work environment and specific nature of work

Põllumajandustöötaja töö eeldab töötamist nii sise- kui välitingimustes, vajadusel ka puhkepäevadel ja riiklikel pühadel ning öisel ajal. Töös puututakse kokku erinevate allergeenidega (loomade karvad, söödad, tolm, pesu- ja desinfektsioonivahendid, ravimid jm).

A.4 Tools

Põllumajandustöötaja töötab kutsealal kasutatavate farmiseadmete ja -tarvikutega (sh infotehnoloogiline riist- ja tarkvara).

A.5 Personal qualities required for work: abilities and characteristics

Loomakasvatustöötaja töö eeldab füüsilise koormuse taluvust, head füüsilist vormi ja tervist. Vajalikud on pingetaluvus, vastutus-, kohanemis- ja koostöövõime ning täpsus ja kohusetunne.

A.6 Professional preparation

Loomakasvatustöötaja kutseoskused on enamasti omandatud töökohal või kutse- või täiendusõppes.

A.7 Most common occupational titles

Talitaja, karjatalitaja, karjak, lüpsja.

A.8 Regulations governing profession

Töötamine liikurmasinatega nõuab juhtimisõigust vastavalt liiklusseadusele.
Töötamine loomadega nõuab tervisetõendit vastavalt loomatauditõrje seadusele.

Part B COMPETENCY REQUIREMENTS

B.1 Structure of occupation
Veisekasvatustöötaja kutse taotlemisel tuleb tõendada kohustuslikud kompetentsid B.2.1-B.2.3, spetsialiseerumisega seotud kompetentsid B.2.4-B.2.5, valitav kompetents B.2.12 ja läbiv kompetents B.2.13. Seakasvatustöötaja kutse taotlemisel tuleb tõendada kohustuslikud kompetentsid B.2.1-B.2.3, spetsialiseerumisega seotud kompetentsid B.2.6 ja läbiv kompetents B.2.13. Lamba- ja kitsekasvatustöötaja kutse taotlemisel tuleb tõendada kohustuslikud kompetentsid B.2.1-B.2.3, spetsialiseerumisega seotud kompetentsid B.2.7-B.2.8, valitav kompetents B.2.12 ja läbiv kompetents B.2.13. Hobusekasvatustöötaja kutse taotlemisel tuleb tõendada kohustuslikud kompetentsid B.2.1-B.2.3, spetsialiseerumisega seotud kompetentsid B.2.9, valitav kompetents B.2.12 ja läbiv kompetents B.2.13. Linnukasvatustöötaja kutse taotlemisel tuleb tõendada kohustuslikud kompetentsid B.2.1-B.2.3, spetsialiseerumisega seotud kompetentsid B.2.10 ja läbiv kompetents B.2.13. Küüliku- ja karusloomakasvatustöötaja kutse taotlemisel tuleb tõendada kohustuslikud kompetentsid B.2.1-B.2.3, spetsialiseerumisega seotud kompetentsid B.2.11 ja läbiv kompetents B.2.13. Lüpsja, tase 3 osakutse taotlemisel tuleb tõendada kompetentsid B.2.5 ja läbiv kompetents B.2.13.

B.2 Competences

MANDATORY COMPETENCES

B.2.1 Loomade või lindude hooldamine	EstQF Level 3
Tegevusnäitajad - Jälgib sisekliimat, sööda ja vee olemasolu; hooldab loomi või linde, puhastades söötmis- ja jootmisala ja eemaldades sõnniku, vajadusel lisab allapanu vastavalt juhiste; kasutab sisekliima jälgimiseks automaatikat vastavalt juhiste. - Grupeerib ja/või paigutab loomad või linnud ümber, arvestades etteantud juhiseid. - Vaatleb loomi või linde igapäevaselt haigete ja/või surnud loomade või lindude leidmiseks ning vajadusel eraldab, registreerib ja edastab teabe vastavalt ettevõttes kehtestatud korrale. - Puhastab vajadusel loomad või linnud vastavalt etteantud juhiste. - Hooldab sõrgu/kapju või küüniseid/tiibu, arvestades looma või linnu liiki ja juhiseid; abistab vajadusel spetsialisti loomade sõrgade/kapjade värkimisel ja küüniste/tiibade kärpimisel. - Jälgib farmiseadmete kasutamisel nende töökorras olekut, rikete korral teavitab vastutavat isikut, järgib kasutusjuhendeid ja ohutustehnikat, hooldab vastavalt juhiste.	
B.2.2 Loomade või lindude söötmine	EstQF Level 3
Tegevusnäitajad - Jälgib visuaalselt loomade või lindude söömust, järelejäädud sööda kogust; - Ladustab sööda, puhastab hoiuruumid, hindab söötade ja vee kvaliteeti organoleptiliselt; eemaldab riknenud sööda ja vee. - Puhastab ning vajadusel desinfitseerib söötmisala ja -vahendid vastavalt juhiste ning järgides pesu- ja desinfitseerimisvahendite kasutusjuhendeid. - Valmistab ette sööda vastavalt etteantud juhendile, söödab ja joodab loomi või linde, vastavalt ettevõtte töökorraldusele ja looma- või linnuliigile. - Kontrollib söötmis- ja jootmiseadmete töökorras olekut ja vee olemasolu, rikete korral teavitab vastutavat isikut; järgib kasutusjuhendeid ja ohutustehnikat, hooldab vastavalt juhiste.	
B.2.3 Loomade või lindude tervisliku seisundi jälgimine ja ravi loomaarsti juhendamisel	EstQF Level 3
Tegevusnäitajad - Hindab visuaalselt loomade või lindude üldist tervislikku seisundit, teavitab kõrvalekalletest, vajadusel eraldab looma või linnu, fikseerib ning osutab esmast abi vastavalt juhiste ja ohutustehnikat järgides, abistab loomaarsti. - Hooldab ja abistab haige looma või linnu ravimisel, teeb linnu hädatapmise vastavalt juhiste.	

3. Looma või linnu surma korral teavitab vastutavat isikut, osaleb korjuste transportimisel ja hoiustamisel vastavalt juhisteile.

COMPETENCES RELATED TO SPECIALISATION

Veisekasvatustöötaja kutse taotlemisel tuleb tõendada kompetentsid B.2.4-B.2.5.

Seakasvatustöötaja kutse taotlemisel tuleb tõendada kompetents B.2.6.

Lamba- ja kitsekasvatustöötaja kutse taotlemisel tuleb tõendada kompetentsid B.2.7-B.2.8.

Hobusekasvatustöötaja kutse taotlemisel tuleb tõendada kompetents B.2.9.

Linnukasvatustöötaja kutse taotlemisel tuleb tõendada kompetents B.2.10.

Küüliku- ja karusloomakasvatustöötaja kutse taotlemisel tuleb tõendada kompetents B.2.11.

Veisekasvatus	
B.2.4 Veiste taastootmine	EstQF Level 3
Tegevusnäitajad 1. Tuvastab võimalikud indlevad veised visuaalselt ja teavitab vastavalt ettevõttes kehtestatud korrale. 2. Märgistab, eraldab ja fikseerib veise paarituseks või seemenduseks vastavalt juhisteile. 3. Abistab looma tiinuse kontrollimisel vastavalt juhisteile. 4. Jälgib veise poegimist ja komplikatsioonide tekkimisel teavitab, vajadusel abistab veist poegimisel. 5. Identifitseerib vastsündinu vastavalt ettevõttes kehtestatud korrale. 6. Jälgib poeginud veist ja vastsündinud vasika tervislikku seisundit ja käitumist visuaalselt, tagab vastsündinu heaolu. 7. Veendub ternespiima olemasolus ja kontrollib selle kvaliteeti ning kättesaadavust vasikale, joodab vasikale ternespiima. 8. Abistab lihaveiste noorloomad võõrutamisel.	
B.2.5 Lüpsmine	EstQF Level 3
Tegevusnäitajad 1. Hindab lüpsiinventari valmisolekut ja valmistab selle lüpsiks ette; seab piimajahuti tööasendisse; kontrollib lüpsiks vajalike puhastusvahendite ja desinfektsiooniainete olemasolu. 2. Suunab loomad vastavalt nende eelnevale grupeerimisele lüpsile; tagab pärast lüpsi loomade liikumise lauta ettenähtud gruppi. 3. Puhastab nidad, teeb eellüpsi ja hindab visuaalselt piima kvaliteeti ning märgistab haige udaraga looma vastavalt juhisteile. 4. Lüpsab loomad ja desinfitseerib nidad lüpsijärgselt vastavalt juhisteile; eraldab ja utiliseerib toiduks sobimatu piima. 5. Valmistab lüpsinventari pesuks ette, puhastab ja desinfitseerib lüpsiinventari, peseb lüpsikannu ning tagab lüpsiala puhtuse vastavalt juhisteile. 6. Grupeerib kinnisloomad vastavalt juhisteile.	

Seakasvatus	
B.2.6 Sigade taastootmine	EstQF Level 3
Tegevusnäitajad 1. Tuvastab võimaliku indleva emise visuaalselt ja teavitab vastavalt töökorrale. 2. Märgistab, eraldab ja/või fikseerib emise paarituseks või seemenduseks vastavalt juhisteile. 3. Abistab paaritamisel ja seemendamisel vastavalt juhisteile. 4. Abistab loomakasvatusspetsialisti või loomaarsti emise tiinuse määramisel vastavalt juhisteile; käsitleb mittetiinet emist vastavalt juhisteile. 5. Valmistab osakonnad ja sulud poegimiseks ette (peseb, desinfitseerib ja reguleerib temperatuuri), tagades sobiva keskkonna. 6. Jälgib emise poegimist ja abistab emist poegimisel vastavalt ettevõtte töökorraldusele; komplikatsioonide tekkimisel teavitab koheselt vastutavat isikut. 7. Identifitseerib (sälgib, tätoveerib, märgistab jm) järglase vastavalt ettevõtte töökorraldusele.	

8. Jälgib poeginud emise ja vastsündinute tervislikku seisundit ja käitumist visuaalselt, tagab vastsündinute ohutuse (emise eest, toidu kättesaamine jm).
9. Kontrollib ternespiima olemasolu ja selle kättesaadavust järglastele, jälgides põrsaste toitumust.
10. Abistab hammaste lihvimisel, sabade kupeerimisel ja kultpõrsaste kastreerimisel vastavalt juhisteile.
11. Võõrutab põrsad vastavalt spetsialisti juhisteile.

Lamba- ja kitsekasvatus

B.2.7 Lammaste ja kitsede taastootmine

EstQF Level 3

Tegevusnäitajad

1. Komplekteerib paaritusgrupid vastavalt juhisteile.
2. Valmistab poegimisala vastavalt saadud juhisteile poegimiseks ette, tagades sobiva keskkonna.
3. Tuvastab poegiva ja/või poeginud ute või kitse, vajadusel abistab poegimisel, teavitab komplikatsioonidest, eraldab teistest lammastest või kitsedest vastavalt juhisteile.
4. Jälgib poeginud ute või kitse ja talle tervislikku seisundit ja käitumist, tagab ternespiima kättesaamise tallele.
5. Abistab talle märgistamisel.
6. Võõrutab talled vastavalt juhisteile.

B.2.8 Lamba- ja kitsesaaduste tootmine

EstQF Level 3

Tegevusnäitajad

1. Pügab lambad vastavalt juhisteile.
2. Sorteerib villa ja pakendab selle vastavalt juhisteile.
3. Valmistab lamba- või kitsenaha parkimiseks ette (soolab) vastavalt juhisteile.
4. Lüpsab piimalambad ja -kitsed vastavalt juhisteile.

Hobusekasvatus

B.2.9 Hobuste taastootmine

EstQF Level 3

Tegevusnäitajad

1. Tuvastab visuaalselt inna, arvestades hobuste füsioloogilisi näitajaid ja käitumise eripära, teavitab vastutavat isikut ning abistab paaritusel või seemendusel vastavalt juhisteile.
2. Tuvastab visuaalselt poegimiseelse seisundi, teavitab sellest taastootmise eest vastutajale, vajadusel osutab abi varssumisel.
3. Jälgib varssade iseseisvat söömist, seedimisprotsesside toimimist ja üldist tervislikku seisundit vastavalt juhisteile.
4. Hooldab ja jälgib varssunud märade tervislikku seisundit; puhastab asemeid, arvestades varsaga märade eripära.
5. Talutab varsaga märasid ja õpetab varssu sotsialiseeruma vastavalt juhisteile ning tagades hobuste ja inimeste turvalisuse.
6. Abistab varssade võõrutusel vastavalt juhisteile.

Linnukasvatus

B.2.10 Linnusaaduste tootmine

EstQF Level 3

Tegevusnäitajad

1. Kogub ja sorteerib mune, vajadusel puhastab, märgistab, pakendab ja ladustab vastavalt juhisteile.
2. Puhastab, peseb, kuivatab, sorteerib ja vajadusel pakendab linnusuled vastavalt juhisteile.

Küüliku- ja karusloomakasvatus

B.2.11 Küülikute taastootmine

EstQF Level 3

Tegevusnäitajad

1. Tuvastab võimalikud indlevad küülikud visuaalselt ja teavitab vastavalt töökorrale, abistab seemendamisel/ paaritamisel vastavalt juhisteile.
2. Valmistab puurid vastavalt juhisteile poegimiseks ette, tagades sobiva keskkonna.
3. Tuvastab poegiva ja/või poeginud küüliku, vajadusel abistab poegimisel, järgides hügieeninõudeid ja jälgides loomade tervislikku seisundit.

4. Registreerib sündinud pojad, hukud ja surnultsünnid vastavalt juhistele; abistab tõuloomade märgistamisel.
5. Jälgib pesakonna tervislikku seisundit ja käitumist, tagab vastsündinute ohutuse, arvestades küüliku liigimast käitumist.
6. Võõrutab küülikud vastavalt töökorraldusele.

OPTIONAL COMPETENCES

Valitav kompetents B.2.12 tuleb lisaks tõendada veisekasvatusele, lamba- ja kitsekasvatusele ning hobusekasvatusele spetsialiseerumisel.

B.2.12 Loomade karjatamine	EstQF Level 3
Tegevusnäitajad 1. Rajab ja hooldab karjaaedu, -teid või täiustatud puurisüsteeme (küülikud), kontrollib karjaaia korrasolekut, vajadusel parandab ja teiseleb aedu vastavalt juhistele. 2. Jälgib visuaalselt ja ajab karja vastavalt juhistele. 3. Jälgib sööda olemasolu, tagab vee ja lisa söötade olemasolu vastavalt juhistele. 4. Hooldab karjamaid vastavalt juhistele. 5. Jälgib karja terviklikkust ja käitumist visuaalselt; ohu või puuduste märkamisel tegutseb vastavalt juhistele.	

RECURRING COMPETENCES

B.2.13 Loomakasvatustöötaja kutset läbiv kompetents	EstQF Level 3
Tegevusnäitajad: 1. järgib õigusakte, juhendeid, töökorraldusi, -eeskirju, head põllumajandustava ning ohutusnõudeid; 2. vastutab oma tööülesannete täitmise eest; tavapärasest erineva olukorra puhul teavitab vastutavat isikut; 3. kannab hoolt heakorra ja puhtuse eest ettevõttes, järgides hügieeni- ja bioohutusnõudeid, kasutades puhastus- ja desinfektsioonivahendeid; 4. tegutseb vastavalt saadud juhistele, säästlikult ja tulemuslikult; 5. kohandab enda käitumist vastavalt olukorrale; 6. osaleb tulemuslikult meeskonnatöös ning suhtleb viisakalt klientide ja kolleegidega; 7. täiendab ennast tööalaselt, õpib ja omandab uusi töövõtteid, -meetodeid ja -tehnikaid, mõistab oma panust ettevõttes; 8. tuleb toime kriisilukordades; osutab esmaabi nii inimestele kui loomadele; 9. kasutab oma töös eesti keelt tasemel B1.	
Hindamismeetod(id): Läbivaid kompetentse hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.	

Part C GENERAL INFORMATION AND ANNEXES

C.1 Information concerning compilation and certification of occupational qualification standard and reference to classification of occupations	
1. ID of occupational qualification standard in register of occupational qualifications	11-31052019-05/9k

2. Occupational qualification standard compiled by:	Ann Riisenberg, Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda Liia Taaler, Eesti Karusloomakasvatavate Aretusühing Marika Oeselt, Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool Küllli Marrandi, Järvamaa Kutsehariduskeskus Eve Alekand, Eve Tehtud OÜ, linnukasvataja Liilia Tali, Eesti Lamba- ja Kitsekasvatavate Liit Katrín Tambet, Eesti Lamba- ja Kitsekasvatavate Liit Aino Aringo, Eesti Tõusigade Aretusühistu Tanel-Taavi Bulitko, Eesti Tõuloomakasvatavate Ühistu Miralda Paivel, Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool Kaja Marrandi, Järvamaa Kutsehariduskeskus Aive Kupp, Järvamaa Kutsehariduskeskus
3. Occupational qualification standard approved by:	Food Industry and Agriculture
4. No. of decision of Sectoral Council	11
5. Date of decision of Sectoral Council	31.05.2019
6. Occupational qualification standard valid until	30.10.2023
7. Occupational qualification standard version no.	9
8. Reference to International Standard Classification of Occupations (ISCO 08)	6121 Livestock and Dairy Producers
9. Reference to European Qualifications Framework (EQF)	3
C.2 Occupational title in foreign language	
English:	Farm-worker, level 3
Russian:	Работник сельского хозяйства
C.3 Annexes	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	